

Ако се вземат предъ видъ всички относителни числа, съ които се измѣрва раждаемостта въ селата и градоветъ, ще трѣбва да се заключи, че и едната, и другата, преди войнитѣ, сж се развивали колебливо и на едно ниво, сравнително доста по-високо отъ съответното такова, което иматъ следъ войнитѣ.

3. *Раждаемостта по окржзи.* — Току-що установенитѣ резултати се потвърждаватъ и отъ относителнитѣ числа, съ които се измѣрва раждаемостта въ отдѣлнитѣ окржзи на Царството. Ето тия числа:

Пропорционаленъ брой раждания по окржзи ¹⁾ и периоди.

Окржзи	Раждания на 1000 отъ							
	цѣлото население				омжженитѣ жени			
	1919—922	1909—912	1904—907	1899—902	1919—922	1909—912	1904—907	1899—902
1. Бургазъ	42·9	42·4	43·9	37·9	213·7	214·3	224·3	203·9
2. Варна	40·0	43·3	44·3	38·1	197·1	217·8	225·1	196·8
3. Видинъ	38·1	41·8	44·9	42·9	178·3	192·2	210·3	208·8
4. Вратца	40·4	42·8	45·3	44·2	194·0	203·7	214·4	211·6
5. Кюстендилъ	42·7	43·2	45·8	44·2	210·0	207·5	219·3	216·1
6. Мъстанли	17·8	—	—	—	83·2	—	—	—
7. Пашмакли	26·7	—	—	—	121·3	—	—	—
8. Петричъ	39·8	—	—	—	192·3	—	—	—
9. Пловдивъ	42·3	43·0	45·1	39·1	211·1	209·8	221·5	199·7
10. Плѣвенъ	37·5	40·5	43·9	42·6	180·1	194·7	211·5	208·6
11. Русе	42·4	42·8	44·3	40·2	196·3	197·1	209·4	194·7
12. София	38·9	40·2	42·1	41·0	198·3	202·0	212·1	209·5
13. Ст.-Загора	37·2	39·2	42·3	36·1	172·9	183·5	198·9	179·3
14. Търново	34·1	38·4	42·0	40·1	160·5	182·4	202·1	199·7
15. Шуменъ	40·7	41·5	41·7	36·7	188·3	192·8	197·7	179·1
За Царството	38·8	41·4	43·7	40·0	186·9	199·3	211·7	199·7

¹⁾ Споредъ състава на окржитѣ къмъ срѣдата на означенитѣ периоди.

Всичкитѣ окржзи могатъ да се раздѣлятъ на две групи — едната, въ която влизатъ окржитѣ, дето раждаемостта следъ войнитѣ е по-низка отъ срѣдната раждаемостъ за Царството, и другата група, въ която влизатъ окржитѣ съ по-висока отъ срѣдната раждаемостъ. Въ първата група влизатъ окржитѣ: Търново, Стара-Загора, Плѣвенъ, Видинъ, Пашмакли и Мъстанли. Окр. Плѣвенъ и Видинъ преди войнитѣ сж имали по-висока отъ срѣдната раждаемостъ. Обратното е за София. Само въ окржитѣ Търново и Ст.-Загора раждаемостта преди войнитѣ и следъ тѣхъ е била по-низка отъ срѣдната такава. Търновския окржгъ се отличава съ най-низка раж-

даемостъ. Следъ него идатъ Ст.-Загора, София и Шуменъ. Най-низка е раждаемостта въ Мъстанли, дето на 1000 жители срѣдногодишно презъ периода 1919—22 г. се падатъ едва 17·8 раждания; следъ това иде Пашмакли съ 26·7 раждания на 1000 жители. Тая раждаемостъ, обаче, по всичко изглежда, е неправдоподобна. По-скоро тя се дължи на непълнотата на регистрацията. И наистина, даннитѣ за нѣкои единични години свидетелствуватъ, че ражданията въ новитѣ земи, особено въ току-що поменатитѣ окржзи, дето населението въ голѣмата си часть е иновѣрно, сж невѣроятяно малобройни. Това се обяснява съ обстоятелството, че особено презъ годинитѣ, непосредствено следъ войнитѣ, сжщото население не бѣше още свикнало да декларира събитията по гражданското състояние. Съ течение на времето тая мъчнотия се превъзмогва и отъ година на година броя на недеklarирани събития по гражданското състояние се намалжава, за да изчезне съвършено.

4. *Раждаемостта по околии* се отличава съ значителни отклонения отъ срѣдната такава за Царството. Това се вижда отъ относителнитѣ числа, вписани въ следната таблица:

На 1000 жители се падатъ живородени деца
(Съставъ на околитѣ на 31. XII. 1927, 1911 и 1910 г.)

Околии и окржзи	Години и периодъ		
	1927*)	1911	срѣдно-годишно 1906—910
1. Айгосъ	39·7	43·1	41·1
2. Лихнало	40·7	42·0	40·0
3. Бургазъ (градска)	25·7	43·8	40·7
4. Бургазъ (селска)	43·8		
5. Василико	47·9	—	—
6. Елхово	45·1	43·6	44·8
7. Кара-Бунаръ	40·7	—	—
8. Карнобатъ	39·1	41·9	44·5
9. Котель	32·9	37·6	38·2
10. Малко-Търново	38·5	—	—
11. Сливенъ	33·6	36·1	35·6
12. Ямболъ	41·1	46·4	46·3
1. Окржгъ Бургазъ	39·2	42·4	42·0
1. Балчикъ	—	38·8	—
2. Варна (градска)	21·6	29·1	28·7
3. Варна (селска)	37·4	46·8	49·8
4. Добричъ	—	44·0	—
5. К.-Бунаръ	—	45·5	—
6. Провадия	40·1	45·1	47·4
2. Окржгъ Варна	34·4	42·4	43·7
1. Бѣлоградчикъ	29·7	39·4	43·4
2. Видинъ	30·0	38·1	42·0
3. Кула	28·3	40·0	41·8
4. Ломъ	33·2	45·9	46·2
3. Окржгъ Видинъ	30·8	41·1	43·5
1. Берковица	33·8	37·3	42·3
2. Бѣла-Слатина	30·3	43·4	44·6
3. Вратца	33·4	38·2	40·0
4. Орѣхово	37·7	46·3	48·0
5. Фердинандъ	33·7	41·9	45·2
4. Окржгъ Вратца	34·1	41·7	44·0
1. Дунница	38·4	43·9	45·6
2. Кюстендилъ	30·6	36·8	42·7
3. Радомиръ	39·5	45·6	48·5
5. Окржгъ Кюстендилъ	35·8	41·2	45·1
1. Егри-дере	27·7	—	—
2. Кушу-Кавакъ	33·8	—	—
3. Кърджали	24·3	—	—
4. Мъстанли	31·5	—	—
5. Орта-къой	40·0	—	—
6. Окржгъ Мъстанли	29·9	—	—

*) Сведенията сж предварителни.